

§ 176

Lausunto valtioneuvoston periaatepäätökseen perustuvan logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisen kehittämissuunnitelman toimenpidesuunnitelmasta

HEL 2019-002265 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus antoi liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan lausunnon valtioneuvoston periaatepäätökseen perustuvan logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisen kehittämissuunnitelman toimenpidesuunnitelmasta:

Yleiset kommentit

Toimenpidesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat kaupungin näkökulmasta kannatettavia. Suunnitelmassa on otettu huomioon useita kaupungin aiemmassa lausunnossaan 5.3.2018 antamia kommentteja. Toimenpidesuunnitelmaa tulisi kuitenkin edelleen täsmentää ja tarkentaa satamatietojen vaihtoon, lähilogistiikan kehittämiseen ja kokeilujen vakiinnuttamiseen liittyen.

Satamatiedonvaihto

Toimenpidesuunnitelman seitsemäs toimenpide pyrkii kehittämään alusten lähtö- ja saapumistietoja. Tämän toimenpiteen toteuttaminen liitetään EU:n Single Window -direktiivin toimeenpanoon (Single Window environment and repealing directive 2010/65/EU).

Tällä hetkellä Euroopan Unionin jäsenmaat ovat valitettavasti toteuttaneet hyvin epätasaisesti Single Window -järjestelmiään. Suomella on ollut käytössä jo lähes neljännesvuosisadan oma Single Window -järjestelmä, PortNet, joka täyttää myös EU:n direktiivin vaatimukset. PortNetin ja muiden eurooppalaisten satamatietojärjestelmien kehittämien on kuitenkin pysäytetty odottamaan muiden Euroopan Unionin maiden Single Window -järjestelmiä.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan Suomen tulisi selkeästi asettaa oma kunnianhimoinen tavoite koko maan satamia kattavalla yhteiselle, avoimelle ja ajantasaiselle satamatietojärjestelmälle, joka kattaisi sekä PortNetin että laajemman, myös satamien yritystoimijat huomioivan Port Community System -järjestelmän. Kansallisen järjestelmämme tulee kyetä sopeutumaan erilaisiin muiden maiden järjestelmiin avoimien rajapintojen avulla. Tarvittaessa tällaiseen edelläkävijyyteen tulee hakea lupa Euroopan komissiolta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Rakennettaessa Suomen omaa satama- ja meritietovaihtoarkkitehtuuria, Suomen tulisi ottaa aktiivisesti osaa Ruotsin Sea Traffic Management -hankkeeseen. On ensiarvioisen tärkeää, että Itämeren merellisen tiedon vaihtoalustat perustuvat samaan arkkitehtuuriin.

Lähilogistiikan kehittäminen

Helsingin kaupunki julkaisi vuonna 2014 citylogistiikan toimenpideohjelman, jossa oli 11 tavoitetta tai kehitysprojektia citylogistiikan tehostamiseksi. Ohjelman tavoitteena oli tehostaa logistiikkayritysten toimintaa ja samalla vähentää haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja kaupunkiviivyyteen.

Työn pohjaksi tehtiin kattava selvitys alan kehitystarpeista. Yksi merkittävimmistä ongelmista oli pysähtymispaikkojen puute katujen varrella jakelu- ja huoltoliikenteelle. Oleellinen osa tätä kehitystyötä olisi selkeä lainsäädäntö jalkakäytävillä ja pyöräteille pysähtymisen kieltämisestä. Uuden tieliikennelain myötä asiaan ei tullut muutosta. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan kaupungeille tulisi antaa mahdollisuus koella alueellisesti jalkakäytävien ja pyöräteiden pysähtymiskieltoa. Samalla kaupunki varaisi jakelu- ja huoltoliikenteelle riittävästi omia kadunvarsipaikkoja, joiden käyttö olisi mahdollista erillisellä jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella.

Kokeilutoiminnasta pysyviin muutoksiin

Toimenpideohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä suurin osa on erilaisia yhteistyöhankkeita, kokeiluja tai pilotteja. Käytäntö on osoittanut, että valitettavan harva kansallinen kokeilu johtaa käytännön muutoksiin, koska hankkeet eivät elinkaarensa aikana ehdi syvällisesti ymmärtää ongelma-alueita ja kehittää usein vaativiakin ratkaisuja. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että logistiikka on kansainvälistä toimintaa, jolloin kottimaan kokeilut harvemmin jäävät vallitseviksi standardeiksi.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan huomiota tulisi kiinnittää siihen, miten kokeilutoiminnan ohella tai sen sijasta voidaan tehdä myös pysyviä muutoksia. Logistiikan digitalisaation hankeportfolion tulisi siis sisältää vähemmän, mutta isompia ja vaikuttavampia hankkeita.

Helsingin kaupunki ehdottaa, että kokeilujen lisäämisen sijasta siirrytään isoihin hankkeisiin, joissa luodaan ongelma-alueita ratkaisemaan kattava yhteistyöverkosto, jossa ovat mukana julkiset toimijat, elinkeinoelämä sekä tutkimuslaitokset/kehittäjät. Yhteistyöverkoston tavoitteena ei ole luoda pilotteja vaan vaikuttaa suoraan toimivien organisaatioiden toimintamalleihin ja hankintoihin. Nämä hankkeet ovat luonnollisesti isompia ja kestävätkä pidempään, mutta huolellisella valmistelulla ja

11.03.2019

Asia/7

mahdollisella EU-tuella hankkeita on kaupungin näkemyksen mukaan mahdollista toteuttaa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Ulla Tapaninen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37350
ulla.tapaninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.2.2019
- 2 Lausuntopyyntö 19.2.2019, liite, periaatepäätöksen toimeenpanosuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö on toimittanut lausunnolle toimeenpanosuunnitelman, joka kohdistuu valtioneuvoston 28.3.2018 tekemään periaatepäätökseen kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi. Periaatepäätös laadittiin osana pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman Digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö -kärkihanketta.

Periaatepäätöksessä on määritelty logistiikan digitalisaation visiot vuosille 2022 ja 2025, visioiden saavuttamisen kannalta keskeiset tavoitteet sekä keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Periaatepäätöksen tavoitteet ovat:

- Logistiikan hajautetun tiedonjakoinfrastruktuurin luominen,
- Lähilogistiikan toimivuuden merkittävä parantaminen,
- Logistiikan älykkään automaation kehittäminen,
- Satamien digitalisaation edistäminen.

Toimenpidesuunnitelmassa on 34 erilaista toimenpidettä, jotka asettuvat seuraaviin viiteen koriin:

- Mahdollistava lainsäädäntö ja lainsäädännöllisten esteiden poistaminen,
- Logistiikkaverkkojen ja yhteistyöhankkeiden luominen, hyödyntäminen ja kehittäminen,
- Kokeilujen ja pilottien käynnistäminen ja vauhdittaminen,
- Tietämyksen lisääminen ja osaamisen kehittäminen,
- EU- ja kv-vaikuttaminen.

Toimeenpanosuunnitelma osoittaa, että logistiikan digitalisaatio on käynnistynyt vauhdilla. Toimeenpanosuunnitelman perusteella voidaan jo nyt arvioida, että periaatepäätöksen toteutumisen edistymisen tavoite vuonna 2019 on saavutettu: yli 60 prosenttia toimista on suoritettu kokonaan tai osittain. Pidemmällä tähtäimellä vaikuttavuutta on kuitenkin vielä vaikea arvioida tässä vaiheessa, sillä esimerkiksi monet lainsäädäntötoimista ovat vasta tulleet tai tulossa voimaan.

Kaupunginhallitus antoi 5.3.2018, § 127 liikenne- ja viestintäministeriölle lausunnon valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta. Lausunnossa kehittämissuunnitelman käytännön tavoitteita pidettiin kannatettavina, mutta niistä nähtiin puuttuvan vaadittava konkretia sekä yhteydet muihin hallinnonalan hankkeisiin kuten tieliikennelain uudistamiseen ja merenkulun automaation kehittämiseen.

Lausunnot toimenpidesuunnitelmasta on pyydetty toimittamaan lausuntopalvelu.fi-portaalin kautta viimeistään keskiviikkona 15.3.2019. Lausunnoissa pyydetään toimittamaan näkemyksiä siitä, miten logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaatio ovat edenneet ja mitä jatkossa tulisi tehdä digitalisaation edistämiseksi. Lisäksi pyydetään toimittamaan tietoa suunnitelmasta puuttuvista toimenpiteistä sekä ideoista hyödyntäen suunnitelman olemassa olevaa formaattia.

Kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston sekä elinkeino-osaston yhteistyönä yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Ulla Tapaninen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37350

11.03.2019

Asia/7

ulla.tapaninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.2.2019
- 2 Lausuntopyyntö 19.2.2019, liite, periaatepäätöksen toimeenpanosuunitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia